

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ВИСШИ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ВЪВ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ИМ */Приети с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет по Протокол № 1/12.01.2017 г./*

Глава първа Общи разпоредби

Чл. 1. Тези правила уреждат изработването, приемането и реда за обнародването на подзаконовни нормативни актове от Висшия съдебен съвет и извършване на оценка на въздействието им.

Чл. 2. Цел на правилата е подзаконовите нормативните актове да бъдат изработени и приети при спазване на разпоредбите на Закона за нормативните актове и Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, при зачитане на принципите на необходимост, обосновааност, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност и отчитайки спецификата на ВСС като орган, натоварен с правомощието на приема подзаконова нормативна уредба по прилагане на Закона за съдебната власт.

Глава втора Предварителна оценка на въздействието

Чл. 3.(1) Преди изготвянето на проект на нормативен акт се извършва предварителна оценка на неговото въздействие. Предварителната оценка се извършва при възникване на задължение към ВСС да изработи нормативен акт или при констатиране на конкретен проблем, който налага уреждането на определени обществени отношения с правила.

(2) Предварителната оценка бива частична и цялостна.

(3) Отдел „Нормативна дейност и процесуално представителство” (НДПП) в дирекция „Правна” на АВСС извършва предварителна оценка на въздействието на нормативния акт.

(4) Дирекция „Финанси и бюджет” в АВСС изразява становище относно финансовото въздействие от приемането на нормативния акт.

Чл. 4.(1) Отдел НДПП извършва частична оценка на въздействието на нормативния акт по решение на Пленума на ВСС, колегиите му или компетентна постоянна комисия.

(2) Цялостна оценка на въздействието се извършва при изрично решение на Пленума на ВСС или негова колегия, както и в случаите, в които частичната оценка

на въздействието е показала, че при прилагането на нормативния акт могат да се очакват значителни последици;

(3) За значителни последици се считат най-малко:

1. съществени негативни въздействия върху конкурентоспособността;
2. съществени негативни въздействия върху основните човешки права, върху отделни социални групи или обществото като цяло;
3. съществени екологични въздействия;
4. съществени икономически, социални, екологични въздействия върху отделни региони на страната;
5. съществени въздействия върху пазарните отношения, конкуренцията, иновациите и/или потребителите;
6. разходите за администрацията, бизнеса или потребителите са съществени, или несъразмерно се понасят от една или няколко групи или сектори;
7. обществените отношения, регулирани с проекта на нормативен акт са обект на значителен обществен интерес.

Чл. 5. Частичната оценка на въздействието се изготвя съгласно формуляра в *Приложение 1* и има следното минимално съдържание:

1. описание на проблема или въпросите, които оправдават действието от страна на държавните органи;
2. посочване на целите на предложеното действие по конкретен и измерим начин, с ясен времеви график за постигане на целта;
3. идентифицираните заинтересовани страни, включително вида и категорията на засегнатите малки и средни предприятия;
4. идентифицираните възможни варианти за действие, включвайки задължително вариант „Без намеса“;
5. качествено описание на всички значителни потенциални икономически, социални и екологични разходи в резултат на предприемане на действието, включително върху всяка група от заинтересованите страни;
6. качествено описание на всички значителни потенциални икономически, социални и екологични ползи в резултат на предприемане на действието, включително върху всяка група от заинтересованите страни;
7. потенциални рискове от предприемане на действието;
8. оценка дали административната тежест ще се увеличи или намали;
9. въздействие върху микро, малки и средни предприятия (МСП);
10. оценка дали предложението ще изисква цялостна оценка на въздействието;
11. обобщение на основните въпроси за обществена консултация;
12. приемането на нормативния акт предвидено ли е в европейското законодателство;
13. подпис на отговорното лице, удостоверяващо че оценката на въздействието аргументирано представя вероятните ефекти от предложеното действие.

Чл. 6. (1) Цялостната оценка на въздействието съдържа най-малко:

1. описание на проблема или въпросите, които се уреждат с проекта на нормативен акт;
2. посочване на заинтересованите страни – обект на регулираните обществени отношения;

3. посочване на целите, които се поставят при регулирането на обществените отношения с проекта на нормативен акт;

4. изброяване и описание на възможни варианти за постигане на заложените цели, както и описание на варианта “Без намеса“;

5. количествено измерение на всички значителни икономически, социални и екологични въздействия, водещи до директни разходи за заинтересованите страни, отделни икономически/ социални сектори и/или групи предприятия за една година в лева и/или други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки вариант по т. 4;

6. количествено измерение на всички значителни икономически, социални и екологични въздействия, водещи до директни ползи за заинтересованите страни, отделни икономически/ социални сектори и/или групи предприятия за една година в лева и/или други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки вариант по т. 3;

7. изчисление на промяната на административната тежест по отношение на заинтересованите страни за всеки от вариантите по т. 4;

8. описание на разходите и ползите на всяка от заинтересованите страни за всеки от вариантите по т. 4;

9. сравнение на вариантите въз основа на изчисленията и данните по т. 5 – 8;

10. препоръчителен вариант и обосновка към него, базиран на експертна преценка въз основа на сравнението на вариантите;

11. обобщение на резултатите от проведените обществени консултации по раздел V;

11. препоръчителен срок за извършване на последваща оценка на въздействието;

12. подпис на длъжностно лице, удостоверяващо че оценката на въздействието аргументирано представя вероятните въздействия от разгледаните варианти.

(2) Към цялостна оценка се изготвя резюме.

Чл. 7. (1) Провеждането на предварителни обществени консултации е неизменна част от извършването на цялостната предварителна оценка на въздействието и те предшестват задължителните обществени консултации по реда на чл. 26 от Закона за нормативните актове. Обществените консултации се провеждат чрез консултационен документ, който има минимално съдържание, определено в *Приложение 2*.

(2) Обществените консултации се провеждат чрез публикуване на обява на Интернет страницата на ВСС www.vss.justice.bg;

(3) Резултатите от проведените обществени консултации се включват в справка за постъпилите предложения, заедно с обосновка за неприетите предложения.

Чл. 8. Планирането на обществените консултации, утвърждаването на индикативен график, определянето на заинтересованите страни и избора на формите на обществени консултации се определят в началото на извършването на оценката на въздействието. Обществените консултации приключват най-късно на етапа на оценка и сравнение на вариантите по чл. 6, ал. 1, т. 9.

Чл. 9. При извършването на цялостна оценка на въздействието се използват самостоятелно или заедно някои от следните методи:

1. анализ на разходите и ползите, който показва общият баланс на положителните и отрицателните последици (включително върху заинтересованите страни), които е вероятно да възникнат в определен период от време вследствие прилагането на нормативен акт или част от него.

2. мултикритериен анализ, който едновременно оценява възможните варианти за действие съобразно различни по вид критерии;

3. анализ на ефективността, при който се сравняват разходите при различни варианти за действия, които постигат еднакви цели;

4. стандартен модел на разходите, който оценява финансовите и административните разходи, породени от нормативно установените задължения периодично да предоставят информация на държавните органи за тяхната дейност;

5. други методи за изчисление на въздействие от прилагане на нормативни актове.

Глава трета **Изработване на проекти на нормативни актове**

Чл. 10.(1) Изработването на проект на нормативен акт се възлага с решение на Пленума на ВСС или на колегиите му на постоянна комисия или нарочно създадена за целта работна група. Постоянните комисии, по своя преценка, също могат да създават работни групи.

(2) В състава на работната група влизат членове на ВСС, представители на органите на съдебната власт и експерти от АВСС. При необходимост в състава на работната група могат да бъдат включени външни експерти.

Чл. 11.(1) На своето първо заседание работната група определя председател, който свиква, определя дневен ред и ръководи заседанията.

(2) Всички заседания на работната група се протоколират.

Чл. 12. (1) Съответната постоянна комисия или работната група изготвя проект на нормативен акт, както и доклад към него, съдържащи мотиви.

(2) Мотивите, съответно докладът, следва да съдържат:

1. причините, които налагат приемането;

2. целите, които се поставят;

3. финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба;

4. очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива;

5. анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.

Чл. 13. Проект на нормативен акт, ведно с мотиви за издаване или приемане от компетентния орган се внасят за разглеждане на заседание на Комисията по правни и институционални въпроси на ВСС (КПИВ).

Чл. 14.(1) С решение на КПИВ, проектът на нормативен акт, ведно с мотивите, съответно доклада и предварителната оценка на въздействието се публикуват на Интернет страницата на ВСС www.vss.justice.bg, Раздел „Обществени консултации”, за обществени консултации.

(2) Срокът за предложения и становища по проектите, публикувани за обществени консултации по ал. 1, е не по-кратък от 30 дни. При изключителни случаи

и изрично посочване на причините в изготвените от съответната постоянна комисия или работната група мотиви, съответно в доклада може да се определи друг срок, но не по-кратък от 14 дни.

(3) По предложение на постоянна комисия или на работната група, проектът на нормативен акт, ведно с мотивите, съответно доклада, може да бъде изпратен за съгласуване на органите на съдебната власт, както и поставен на обсъждане на заседание на Гражданския съвет към ВСС за изразяване на становища в срока за обществени консултации.

Чл. 15. След приключването на обществената консултация, съответната постоянна комисия или работна група, изработила проекта за нормативен акт, изготвя справка за постъпилите предложения заедно с обосновка за неприетите предложения. Справката се публикува на Интернет страницата на ВСС www.vss.justice.bg, Раздел „Обществени консултации“.

Чл. 16. (1) Проектите за подзаконови нормативни актове, с изключение на тези по чл. 209б от ЗСВ, се внасят за разглеждане на заседание на Пленума на ВСС, ведно с мотивите, съответно доклада, предварителната оценка на въздействието и справка за постъпилите предложения от КПИВ.

(2) Проектите за подзаконови нормативни актове по чл. 209б от ЗСВ, се внасят за разглеждане на заседание на Пленума на ВСС, ведно с мотивите, съответно доклада, предварителната оценка на въздействието и справка за постъпилите предложения от съответната колегия на ВСС.

Глава четвърта

Приемане, удостоверяване и обнародване на нормативните актове

Чл. 16.(1) При обсъждането на проекта на нормативен акт членовете на ВСС следва да обсъдят предложените разпоредби, както и изложените от работната група мотиви.

(2) Подлежат на обсъждане и направените в резултат на обществената консултация предложения, като и изложените от съответната постоянна комисия или работна група мотиви във връзка с неприетите предложения.

Чл. 17. Пленумът приема отделните разпоредби на нормативния акт или акта в цялост с явно гласуване, с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

Чл. 18.(1) Удостоверяването на подзаконовия нормативен акт се извършва от представляващия ВСС или председателстващия заседанието на ВСС, на което той е приет, върху документа, който съдържа текста на нормативния акт, непосредствено след текста.

(2) Удостовереният текст се съхранява от органа, който е издал акта.

Чл. 19.(1) Приетите от ВСС подзаконови нормативни актове се обнародват в Държавен вестник, като представляващият ВСС изпраща заверен препис на акта.

(2) Обнародването се смята направено в деня, посочен като ден на издаване на съответния брой на Държавен вестник

Глава пета
ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Чл. 20. Последващата оценка на въздействието изследва съотношението между поставените цели и постигнатите резултати при прилагането на нормативния акт.

Чл. 21. Последващата оценка на въздействието се извършва в срок 5 години след влизането в сила на подзаконовия нормативен акт или в по-кратък срок, определен от Пленума на ВСС.

Чл. 22. Последваща оценка на въздействието се публикува на Интернет страницата на ВСС www.vss.justice.bg до 30 дни от изготвянето ѝ и приемането ѝ с решение на Пленума на ВСС.

Приложение № 1 към чл. 5.

Формуляр за ЧАСТИЧНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО* <i>* Приложете към формуляра допълнителна информация, доказваща оценката</i>	
Институция:	Нормативен акт:
За включване в законодателна/ оперативна програма на Висшия съдебен съвет:	Дата:
Контакт за въпроси:	Телефон:
1. Дефиниране на проблема: 1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които оправдават нормативната промяна. 1.2. Опишете какви са проблемите в приложението на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.) 1.3. Посочете дали са изготвени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?	
2. Цели: Посочете целите, които си поставя нормативната промяна по конкретен и измерим начин и график за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?	
3. Идентифициране на заинтересованите страни: Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).	
4. Варианти на действие: Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително и варианта „без намеса“.	

<p>5. Разходи: Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значими потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи се очаква да бъдат второстепенни, и кои да са значителни.</p>
<p>6. Ползи: Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значими потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.</p>
<p>7. Потенциални рискове: Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове</p>
<p>8. Административната тежест:</p> <p>☐ Ще се повиши</p> <p>☐ Ще се намали</p> <p>☐ Няма ефект</p>
<p>9. Въздействие върху микро, малки и средни предприятия (МСП):</p> <p>☐ Актът засяга пряко МСП</p> <p>☐ Актът не засяга МСП</p> <p>☐ Няма ефект</p>
<p>10. Проектът на нормативен акт изисква цялостна оценка на въздействието:</p> <p>☐ Да</p> <p>☐ Не</p>
<p>11. Обществени консултации: Обобщете най-важните въпроси за обществените консултации, посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.</p>
<p>12. Приемането на нормативния акт предвидено ли е в европейското законодателство.</p> <p>☐ Да</p> <p>☐ Не</p> <p><i>Моля, посочете съответните актове: ...</i></p>
<p>13. Подпис на отговорното лице:</p> <p>Име и длъжност:</p> <p>Дата:</p> <p>Подпис:</p>

Приложение № 2 към чл. 7.

1. ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕНАТА КОНСУЛТАЦИЯ	
1.1.	Въведение:
1.2.	Цели на консултацията:
1.3.	Консултационен процес
1.4.	Причини за срок, по-кратък от 30 дни:
1.5.	Съответствие със Стандартите за провеждане на обществени консултации
1.6.	Релевантни документи и нормативни актове:
2. Описание на предложението	
3. Въпроси за обсъждане	
4. Документи, съпътстващи обществената консултация	